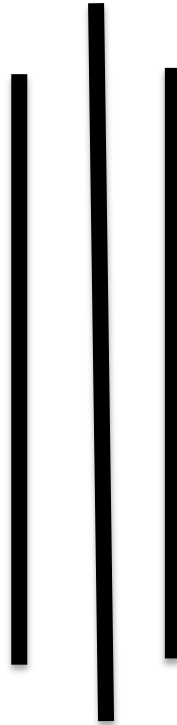

सम्मानित उपाध्यक्ष श्रीमती शान्ति कुमारी मल्ल (भण्डारी) ज्यूले
गुठिचौर गाउँपालिकाको १५ औं गाउँसभामा पेश गर्नु भएको
आ.व. २०८०।०८१ को नीति तथा कार्यक्रम

गुठिचौर गाउँपालिका
१० असार, २०८०

गुठिचौर गाउँपालिकाको १५ औं गाउँसभा

मिति: २०८०।०३।१०

गुठिचौर गाउँपालिकाको आ. व. २०८०।०८१ को नीति तथा कार्यक्रम

**"शिक्षामा लगानी गरौं, पढाउँ लेखाउँ बालबालिका
सामुहिक संकल्प गरौं, बनाउँ सुरक्षित गाउँपालिका"**

आदरणीय सभा अध्यक्षज्यू,
सभाका सदस्यज्यूहरू,

यस गरिमामय सभामा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्न पाउँदा मैले आफुलाई गौरवान्वित महशुस गरेको छु। वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका क्रममा गाउँपालिकालाई विभिन्न सुझाव दिनु हुने सम्पूर्ण आमा, बुवा, दाजुभाई तथा दिदी बहिनीहरू लगायत सहजकर्ताहरूलाई हार्दिक आभार सहित हामी सबैको तर्फबाट धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। यस अवसरमा नेपालको प्रजातान्त्रिक आन्दोलन, राजनीतिक अग्रगमन र लोकतन्त्रको सवलीकरण र मुलुकको आर्थिक र सामाजिक रुपान्तरणको क्रममा भएका ऐतिहासिक आन्दोलनहरूमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पूर्ण शहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु।

सुरक्षित, सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध गाउँपालिका निर्माण गर्ने हाम्रो संकल्प, समस्त गाउँपालिका वासीको समृद्धिको चाहाना र हामीले निर्वाचनका क्रममा हाम्रा मतदाताहरू प्रति अभिव्यक्त गरेका राजनैतिक, आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक प्रतिवद्धताहरू पुरा गर्ने दिशामा हामीले आगामी आ. व. २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रमलाई अभिमुख गरेका छौं। यसका लागि दीगो विकासको राष्ट्रिय लक्ष्यहरूको स्थानीयकरण गर्दै गुणस्तरीय पूर्वाधार निर्माण सहित स्थानीय स्रोतको पहिचान र परिचालन गरी समावेशी, जलवायु उत्थानशील तथा दीगो स्थानीय आर्थिक विकास मार्फत सुरक्षित, सुन्दर र समृद्ध गाउँपालिका र सुखी जनताको लक्ष्य हासिल गर्न सार्वजनिक, निजीक्षेत्र र समुदायको साझेदारी विकास गरिनेछ।

गाउँपालिकालाई उत्कृष्ट गन्तव्यको रुपमा स्थापित गर्ने, अव्यवस्थित भूमीको वैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्ने, स्वच्छ, सफा र सुन्दर गाउँपालिकाको पहिचान कायम राख्ने, सुशासनलाई प्राथमिकता दिने, सुरक्षित गाउँपालिकाको मर्मलाई नागरिक तहमा अनुभूती गराउने, प्राकृतिक स्रोत साधनको दीगो प्रयोगमा जोड दिने र योजनावद्ध ग्रामीण वस्ति विकासलाई यस नीति तथा कार्यक्रमले प्रमुख प्राथमिकताहरूको रुपमा लिइएको छ।

विद्यमान परिवेश (राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, प्रशासनिक, आदि)

विश्वव्यापीरुपमा फैलिएको कोभिड-१९ महामारीबाट थलिएर माथि उठन लागेको अर्थतन्त्र पुनः युकेन युद्ध र सोबाट विश्व आपूर्ति श्रृंखलामा आएको संकुचनले नेपाललाई समेत प्रभाव पारेकोछ। यसबाट संघीय सरकारको राजस्व परिचालनमा प्रभाव पर्न गै स्थानीय तहले पाउनु पर्न वित्तीय हस्तारणमा नकारात्मक असर पुगेकोछ।

नेपालले जनसांख्यिक लाभ लिदै अल्प विकसित मुलुकबाट विकासशील मुलुकको श्रेणीमा उक्लिनै लाग्दा हरेक दिन २ देखि ३ हजार युवाहरू रोजगारीको खोजीमा नेपाल छोडेर विदेशिनु पर्ने अवस्थाले हामी सबैलाई गम्भीर बनाएकोछ । आन्तरिक र बाह्य वसाइ सराइका कारण नेपालका गाउँघरहरू सुनसान वस्तीका रूपमा रूपान्तरित हुन पुगेकाछन । उब्जाउ खेत वारी बाँझो हुन पुगेकाछन । यस सन्दर्भमा युवालाई देशिभन्ने रोजगारीको अवसर सृजना गर्ने र गाउँघरको वसाइलाई आकर्षक बनाउने चुनौती हामी सबैको साझा मुद्दा हुन पुगेकोछ ।

यस विशिष्ट परिस्थितिमा हामीले हाम्रो अर्थतन्त्रलाई पुनर्उत्थानशील क्रियाकलापमार्फत अगाडी बढाउदै तिब्र र दिगो आर्थिक विकास गरी समृद्ध नेपाल सुखी नेपालीको मुल लक्ष्य हासील गर्नु परेको छ । यसका लागि हाम्रो गाउँपालिकामा स्थानीय आर्थिक विकासका कार्यक्रमलाई विशेष जोड दिनु पर्ने अवस्था सृजना भएकोछ ।

सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाइ सुशासनको अनुभूति जनमानसमा ल्याउन गाउँपालिकाको क्षमता विकास गर्न समेत अपरिहार्यछ । यसका लागि विद्युतीय सुशासन प्रणालीलाई सेवा प्रभावमा ब्यापक र प्रभावकारी बनाउनु पर्ने अवस्था देखिन्छ ।

विकास तथा समृद्धिको लक्ष्य प्राप्तिका अवसर तथा चुनौती विद्यमान अवसरहरू:

हाम्रा लागि देहाय बमोजिमका अवसरहरू रहेकाछन:

१. संविधानतः अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकार स्थापना भै २२ वटा एकल अधिकार सहित विविध साझा अधिकार कितान हुनु ।
२. आफ्ना अधिकार क्षेत्रका विषयमा ऐन, कानून तर्जुमा, योजना तर्जुमाको अभ्यास हुनु ।
३. विकास निर्माणका विविध विषयमा नीति कार्यक्रम तथा बजेट सञ्चालन गर्ने अधिकार प्रष्ट हुनु ।
४. गाउँपालिका भित्र भौगोलिक तथा सांस्कृतिक विविधता रहनु ।
५. सबै वडामा सडक पूर्वाधारको पहुँच हुनु ।
६. सडक निर्माणमा भएको लगानी संगै गाउँपालिकामा उत्पादित कृषिजन्य उत्पादनलाई बजार सम्मको पहुँच स्थापित हुनु ।
७. घरहरूको निर्माणमा भवनसंहिता पालना हुने क्रम बढनु तथा नक्सापास गर्न नागरिकको आकर्षण बढनु ।

विद्यमान चुनौतीहरू:

हाम्रा सामु देहाय बमोजिमका चुनौतीहरू रहेकाछन:

१. रोजगारउन्मुख सीपमूलक शिक्षाको विकास गर्नु ।
२. बजारको सूचना कृषकलाई समयमा नै उपलब्ध गराउनु ।
३. गुणस्तरीय बीउबिजन/मलखाद समयमा नै उपलब्ध गराउनु ।
४. युवा जनशक्तिलाई कृषि व्यवसाय प्रति आकर्षित गर्नु ।
५. व्यावसायिक कृषकको संख्या वृद्धि गर्नु ।
६. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका सीप युक्त युवाको सीप तथा पुँजीलाई उद्यम विकासमा उपयोग गर्नु ।

७. निर्माण भएको पूर्वाधारको मर्मत संभार पद्धतिको विकास गर्नु ।
८. सडक लगायतका पूर्वाधारको उपयोग योजना ,डिजाइन तथा ड्रइङ विना गरिने सडक तथा अन्य पूर्वाधारका संरचना निर्माणको कार्यलाई रोक्नु ।
९. भिरालो ठाउँ, बाढी पहिरो तथा डुवान लगायतका प्रकोपको उच्च जोखिम भएका वस्तीमा भवन निर्माण कार्यलाई रोक्नु ।
१०. अव्यवस्थित बस्ती विस्तारको क्रम रोक्नु तथा व्यवस्थित बस्ति विकास गर्नु ।
११. बैज्ञानिक, जलवायु उत्थानशिल तथा व्यवहारीक एवम् उपयुक्त भूउपयोग योजना तर्जुमा गरी लागू गर्नु ।
१२. सञ्चार सेवा प्रदायक संस्थाहरू बाट प्रभावकारी सेवा प्राप्ति र व्यवस्थित गर्नु ।
१३. प्राकृतिक स्रोत तथा नदिजन्य पदार्थ (ढुंगाबालुवा ,गिट्टी ,) को मापदण्ड अबलम्बन नगरि अत्यधिक दोहन रोक्नु ।
१४. विभिन्न कालखण्डमा गाउँपालिकामा निर्माण भएका पुर्वाधारका संरचना (पूँजीगत सम्पति) को लगत तयार तयार गर्नु, मुल्यांकन गर्नु तथा सेवा प्रभावमा प्रभावकारी उपयोग सम्बन्धी योजना (Asset Management Plan) तयार गरी कार्यान्वयन गर्नु ।
१५. अव्यवस्थित भूमी प्रयोगलाई नियन्त्रण गर्नु ।
१६. गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोतलाई वृद्धि गर्नु ।
१७. सुशासन र प्रभावकारी सेवाको प्रत्याभूति गराउनु ।

आदरणीय सभा अध्यक्षज्यू,

सभाका सदस्यज्यूहरू,

थुप्रै अवसरहरू र चुनौतीहरूको बिचमा म यस सम्मानित १५ औँ गाउँसभा समक्ष आ. व. २०८०।०८१ का लागि समग्र विकास योजना तर्जुमा गर्न तपशिल बमोजिमको आय अनुमान पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

क्र. सं.	बजेट शिर्षक	रकम रु	कैफियत
१	गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोत	१६०००००	सोह लाख
२	संघीय सरकार वित्तीय समानीकरण अनुदान	८१००००००	आठ करोड दश लाख
३	संघीय सरकार विशेष अनुदान	१०००००००	एक करोड
४	संघीय सरकार सशर्त अनुदान	१२०६०००००	बाह्र करोड छ लाख
५	संघीय सरकार सम्पूरक अनुदान	५००००००	पाचास लाख
६	संघीय सरकार राजस्व बाँडफाँड	७४३०६७००	सात करोड त्रिचालीस लाख छ हजार सात सय
७	प्रदेश सरकार वित्तीय समानीकरण अनुदान	८९६१०००	उनानब्बे लाख एक सट्टी हजार

८	प्रदेश सरकार सशर्त अनुदान	१९३५८०००	एक करोड त्रियानब्बे लाख अन्ठाउन्न हजार
९	प्रदेश सरकार समपूरक अनुदान	५००००००	पास लाख
जम्मा		३२५८२५७००	बत्तीस करोड अन्ठाउन्न लाख पच्चीस हजार सात सय

नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका आधारहरू (संविधान, प्रचलित कानूनी व्यवस्था, राष्ट्रिय, प्रदेश र स्थानीय नीति, योजना र लक्ष्य एवम् अनुभव तथा सिकाइ आदि)

नेपालको संविधानमा स्थानीय शासन सम्बन्धी उल्लेख भएको नीतिगत व्यवस्था, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहले आवधिक, वार्षिक तथा रणनीतिक योजनाहरू बनाई लागू गर्दै जानुपर्ने प्रावधान, राष्ट्रिय योजना आयोगले जारी गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८, पन्ध्रौं आवधिक योजनाको मूलभूत पक्षहरू अनुसार विभिन्न चरणको सहभागितामूलक प्रक्रियाबाट यस गाउँको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएकोछ ।

पन्ध्रौं योजना, दिगो विकास लक्ष्य २०३० को मार्गचित्र, गाउँपालिकाको आवधिक योजना, मध्यमकालीन खर्च योजना, गाउँपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याइएका कानूनी प्रावधान समेतलाई ध्यानमा राखी यो नीति तथा कार्यक्रम ल्याइएकोछ ।

गुणस्तरीय पूर्वाधार विकास निर्माणको कार्यमा गाउँपालिका भित्रका आम उपभोक्ताहरू, सर्वसाधारण जनता, उद्योगी व्यवसायीहरू, सामाजिक संघसंस्थाहरू तथा विकास साझेदारहरूको निरन्तर सहयोग रहदै आएको छ। विकास र सुशासनको लागि जनप्रतिनिधिहरूले स्पष्ट दृष्टिकोण सहित अगुवाई गर्ने हो भने प्रशासनिक संयन्त्रले त्यसलाई प्राविधिक तथा कानूनी ढाँचा भित्र आवद्ध गराउने हो। आम नागरिकहरूले साथ सहयोग, सुझाव दिने हो। जनसहभागीता एवं जनपरिचालनको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले कायम गरेको इतिहासलाई अक्षुण्ण राख्दै शासकीय प्रबन्धमा जवाफदेहिता, पारदर्शिता, मितव्यायिता, गुणस्तरीयता एवं स्वच्छतायुक्त जनसहभागीता सुनिश्चित गरिने छ।

गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण (O & M) लाई अद्यावधिक रूपमा अध्ययन गरी छरितो एवं चुस्त संगठन संरचना मार्फत प्रशासनिक तथा चालु खर्चलाई मितव्ययी बनाइनेछ । यसबाट सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी तथा विकेन्द्रित तुल्याउदै पूँजीगत खर्च बढाउने नीति लिइएको छ। संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान एवं वित्तिय हस्तान्तरणको उच्चतम र प्रभावकारी परिचालन एवं उपयोग गर्दै वित्तिय आत्मनिर्भरता कायम गर्न प्रयत्न गरिने छ।

यस गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रमा समृद्ध, समावेशी, स्वच्छ, सुरक्षित, स्वावलम्बी र सुशासित समुदाय निर्माण गर्ने उद्देश्य लिएकोछ। जनताको मौलिक अधिकार र प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्नका लागि सहभागिताका माध्यमबाट पारदर्शिता र जवाफदेहितालाई जोड दिइनेछ ।

चालु आ.व.को हालसम्मका प्रमुख उपलब्धीहरूको संक्षिप्त विवरण भौतिक उपलब्धि

भौतिक पूर्वाधार विकास (सडक, खानेपानी, सिंचाइ) का क्षेत्रमा भएका उपलब्धी
सडक यातायात:

यस गाउँपालिकामा हाल सम्म ३५० मि. ग्राभेल सडक, नयाँ ट्रयाक ३.४ कि.मि. सडक रहेकोछ । गाउँपालिका सबै वडामा सडकको पहुँच पुगेकोछ। गाउँपालिकाले विभिन्न वस्तीहरूमा सर्वयाम गाडी चल्ने सडक पूर्वाधार विस्तार गरेकोछ । गाउँपालिकाबाट अन्य गाउँपालिका तथा प्रमुख राजमार्ग सम्मको सडक पहुँचलाइ सुदृढ बनाइएकोछ ।

सिंचाइ:

गाउँपालिकाका विभिन्न वडामा गरी कूल ७ हेक्टरमामा सिंचाइ सुविधा प्राप्त हुने अवस्था सृजना भएकोछ । जलवायु परिवर्तनको प्रभावका कारण डिजाइन अनुसार पानी प्राप्त हुने कुरामा चुनौती थपिएकोछ ।

सामाजिक विकास (शिक्षा, स्वास्थ्य, लक्षित समूह) का क्षेत्रमा भएका उपलब्धी

गाउँपालिकामा ५० शैयाको अस्पताल निर्माणको लागि वडा नं २ मा जग्गा प्राप्तिको प्रक्रिया अन्तिम चरणमा पुगेकोछ । कार्यालयबाट प्रवाह हुने सार्वजनिक सेवा लगायत शिक्षा, स्वास्थ्य, बैंकिङ कारोबार आदिमा सूचना प्रविधिको प्रयोग भएकोछ । विकासका विभिन्न क्षेत्रमा महिला तथा युवाहरूको संलग्नता बढेकोछ ।

आर्थिक विकास (कृषि, उद्योग, पर्यटन, सहकारी, रोजगार) का क्षेत्रमा भएका उपलब्धी

हाल सम्म गाउँपालिकामा २०० मि कृषि सडक निर्माण भएकोछ । कृषि सहकारीसंस्थालाई ब्यावसायिक कृषि तथा पशुपालनका क्षेत्रमा लगानी गर्न उत्प्रेरित गरिएकोछ । गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय स्थलहरूको संरक्षण र प्रवर्धन गर्ने कामलाइ व्यवस्थित रूपमा कार्यान्वयन ल्याउन पहल गरिएकोछ । रोजगारी सृजना गर्न गाउँपालिका भित्र रहेका बेरोजगार युवायुवतिहरूको पहिचानको लागि बेरोजगार फारम भरि संघीय सरकारले विकास गरेको अनलाइन सिस्टममा जम्मा १०१५ जना सूचीकृत भएका थिए भने प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम र मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत २१० जनालाई ५० दिन बराबरको रोजगारीमा संलग्न गराइएकोछ । यसका अतिरिक्त सूचीकृत भएका र केही सूचीकृत नभएका लगभग ६५०० जनालाई विभिन्न योजनाहरूमा संलग्न गराइ केही दिनका लागि रोगार बनाइएकोछ ।

वन, वातावरण, जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन

वन, वनस्पति, वन्यजन्तु, जैविक विविधता, जलाधार व्यवस्थापनलाइ समेटने गरी यसबाट प्राप्त हुने काठ, दाउरा, जडिवुटी, हरित उद्यम र पर्यापर्यटनको विस्तार गरिएकोछ । गाउँपालिकामा रहेका ...सामुदायिक वनमा उपयोग र संरक्षण सहितको वैज्ञानिक वन व्यवस्थापनका अभ्यासहरू प्रारम्भ गरिएकोछ ।

दिगो फोहर व्यवस्थापनका लागि अध्ययन गरी नयाँ प्रविधिमा आधारित भै केही असल अभ्यासको थालनी भएकोछ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास (कानूनी व्यवस्था, राजस्व परिचालन, संगठन संरचना, सार्वजनिक निजी साझेदारी एवं समन्वय) भएका उपलब्धी

गाउँपालिकाले १० भन्दा बढी ऐन, ४ वटा नियमावली, २० वटा जति कार्यविधि, र ५ वटा जति मापदण्डहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याएकोछ । त्यसै गरी व्यवस्थित शहरीकरण तथा वस्ति विकासको लागि आवश्यक नीति तर्जुमा गरेको छ । गाउँपालिकाले संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी सो

अनुसारको संगठन संरचना, जनशक्ति र कार्यविवरण तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएकोछ । यस गाउँपालिकाले गत आ.व. को स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन (LISA) मा ६६.५ अंक प्राप्त गरेको छ ।

राजस्व सुधार कार्ययोजनाको कार्यान्वयनबाट आन्तरिक राजस्व स्रोतको दायरामा वृद्धि भएकोछ ।

आगामी आ.व.को प्रमुख नीति तथा कार्यक्रमहरू

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आ. व. २०८०/८१ को विभिन्न विषयगत एवं क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्दछु ।

१. सामाजिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

क. शिक्षा

१. आवश्यकता र वास्तविक जीवनसँग जोड्ने र काम सिकाउने जीवन उपयोगी सीपमा आधारित शैक्षिक पाठ्यक्रमको विकास गरी गुठिचौर गाउँपालिका वडा नं ४ स्थित श्री सत्यवादी माध्यमिक विद्यालय बालु जुम्लालाई नमूना विद्यालयको रूपमा घोषणा गरिनेछ ।
२. शिक्षा नियमावली, शिक्षा नीति, बहुभाषा शिक्षा निर्देशिका जस्ता कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था मार्फत शिक्षा क्षेत्रको गुणस्तर नियमन एवं प्रवर्द्धन गरिने छ ।
३. गाउँपालिकाको स्थानीय शिक्षा पाठ्यक्रम तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ । त्यस्तो पाठ्यक्रममा अतिरिक्त क्रियाकलाप र विविध समुदायका जातिय तथा सांस्कृतिक पहिचानहरूको बोध गराउन अवलोकन भ्रमण पद्धतिबाट अभ्यास कक्षा र प्रयोगात्मक शिक्षा दिन जोड दिइनेछ ।
४. विद्यालय बाहिर रहेका र बिच मै विद्यालय छोड्ने बालबालिकाहरूलाई विद्यालय शिक्षा पुरा गर्न प्रोत्साहनका लागि विशेष प्याकेज सञ्चालन गरिनेछ ।
५. उच्च शिक्षामा उत्कृष्टता हासिल गर्नका लागि गरिब तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्तीको व्यवस्था गरिनेछ ।
६. यस गाउँपालिका अन्तर्गतकास सामुदायिक विद्यालयको ईमिस तथ्यांक चुस्त दुरुस्त राख्न आइ सि टि ल्याव अनुदान प्राप्त नगरेका सामुदायिक विद्यालयहरूलाई "एक विद्यालय एक ल्यापटप कार्यक्रम" लागु गरिनेछ ।
७. विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार, स्वास्थ्य तथा सरसफाईको सुविधा र आधारभुत खानेपानी सुविधा विस्तार गर्दै शिक्षकहरूको ब्यावसायिक क्षमता विकासको लागि लगानी गरिनेछ ।
८. संस्थागत विद्यालयहरूको विभिन्न सूचकहरूको आधारमा वर्गिकरण गरी वैज्ञानिक ढंगले शुल्क निर्धारण गरी लागु गरिनेछ ।
९. अंग्रेजी माध्यमबाट शिक्षा दिन इच्छुक सामुदायिक विद्यालयहरूलाई पूर्वाधार तथा शिक्षक दरबन्दी लगायतका कार्यमा प्रोत्साहन दिई निजी विद्यालय सरह सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर कायम गरिनेछ ।
१०. विषयगत शिक्षकहरूको अभिलेख व्यवस्थापन गरी गाउँपालिकाको शैक्षिक विकासमा उनीहरूको अनुभवलाई उपयोग गरिनेछ ।

११. सामुदायिक विद्यालयमा प्रयोग हुँदै आएको दिवाखाजा कार्यक्रममा विद्यार्थीहरूलाई सुवाइने खाजामा स्थानीय उत्पानलाई मात्र प्रयोग गर्नु पर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
१२. संस्थागत विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरूलाई श्रम ऐनले तोके बमोजिम न्यूनतम पारिश्रमिक उपलब्ध गराउने नीति कार्यान्वयन गरिने छ।
१३. सामुदायिक विद्यालयहरूमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपातमा विषयगत दरबन्दी मिलान र गाउँपालिका अन्तर्गत आन्तरिक शिक्षक सरुवालाई व्यवस्थापन गरिनेछ।
१४. गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरूमा जनशक्ति व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकाको आफ्नो आन्तरिक श्रोत र गत आ. व. २०७९।०८० बाट अल्या भई आएको आन्तरिक श्रोतको रकमबाट सम्बन्धित विद्यालयलाई अनुदान उपलब्ध गराइनेछ।
१५. गाउँपालिका भित्रका सार्वजनिक विद्यालयहरूको शैक्षिक सुधार गर्नका लागि उत्कृष्ट शिक्षकहरूलाई पुरुस्कृत र जिम्मेवारी वहन नगर्ने शिक्षकहरूलाई दण्डीत गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
१६. सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्यार्थी, शिक्षक र अभिभावकहरूको समस्या पहिचान गरि शिक्षामा गुणस्तर कायम गर्नका लागि प्रत्येक विद्यालयमा गुनासो पेटीका राख्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
१७. “उत्कृष्ट शैक्षिक गन्तव्य गाउँपालिका हाम्रो पहिचान” भन्ने आदर्श लक्ष्य प्राप्तिका लागि सरकारी तथा निजी क्षेत्रका शैक्षिक संस्थाहरूबाट प्रदान गर्ने उच्च शिक्षालाई थप गुणस्तरीय र सर्वसुलभ तुल्याउन त्यस्ता प्राज्ञिक संस्थाहरूसँग सहकार्य र साझेदारी गरिनेछ।
१८. विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा बालमैत्री तथा अपाङ्गतामैत्री संरचना निर्माण गरिनेछ।
१९. सामुदायिक विद्यालयहरूमा कक्षा १ देखि ८ सम्म पढाइ हुने स्थानीय पाठ्यक्रम विकास गरि कार्यान्वयन गरिनेछ।
२०. सबै विद्यालयहरूमा पुस्तकालय, विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला स्थापनाको नीति लिइनेछ।
२१. सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्न र शिक्षकहरूको विद्यालयमा उपस्थितिलाई नियमित गर्न गाउँपालिका अन्तर्गतका सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्युतिय हाजिरीको व्यवस्था गरिनेछ।
२२. शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक मासिक रूपमा सोझै सम्बन्धित व्यक्तिको खातामा जम्मा हुने प्रणाली लागु गरिने छ।
२३. शिक्षामा गुणस्तर कायम गर्न र विद्यार्थीहरूलाई सिकाइ प्रति आकर्षण बढाउनका लागि प्रत्येक वर्ष भाद्र महिनामा एक पटक सिकाइ मेला आयोजन गरिनेछ।
२४. हिमाली रम्बा आधारभूत विद्यालयमा सञ्चालित आवासीय विद्यालय सञ्चालन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ। जसको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ।
२५. सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको पढाइलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि प्रत्येक विद्यार्थीको घरमा बुक कर्नरको स्थापना गर्ने नीति लिइनेछ।
२६. सामुदायिक विद्यालयको शिक्षामा गुणस्तर कायम गर्नका लागि अध्यक्ष शैक्षिक सुधार कार्यक्रम लागु गरिनेछ।

२७. सामुदायिक विद्यालयका छात्र छात्राहरुको सर्वाङ्गिक विकासका गर्नका लागि हरेक शुक्रबारको दिन अतिरिक्त क्रियाकलाप अनिवार्य गर्नुपर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
२८. सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक/शिक्षिकाहरुको व्यवसायिक क्षमता अभिवृद्धिका लागि क्षमता विकासका तालिम सञ्चालन गरिनेछ।
२९. यस गाउँपालिका अन्तर्गतका सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत प्रारम्भिक बाल विकास शिक्षक/शिक्षिकाहरुको मनोबल उच्च गर्नका लागि प्रोत्साहन स्वरूप आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ।
३०. सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्नका लागि विद्यालय प्रशासनलाई चुस्त दुरुस्त र प्रभावकारी बनाइनेछ।
३१. सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुलाई श्रमसँग जोड्नको लागि "पढ्दै, कमाउँदै, रमाउँदै" परियोजना गुठिचौर गाउँपालिका वडा नं ३ स्थित श्री शंकर बुहउदेश्यी माध्यमिक विद्यालय गर्ज्याङ्गकोटमा लागु गरिनेछ।
३२. गुठिचौर गाउँपालिका भित्रको एक मात्र प्राविधिक धारको सामुदायिक आइ. एस्. सि. एजि. सञ्चालित विद्यालय श्री त्रिभुवन माध्यमिक विद्यालय झारज्वालाको गुणस्तर सुधारका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ।

ख. संस्कृति सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. पुरातात्विक महत्वका साथै सामाजिक तथा सांस्कृतिक अवस्थालाई चित्रण गर्नका लागि त्यस्ता वस्तुहरु संकलन गरी गाउँपालिकाको चिनारीको लागि कुनै ठाउँमा पर्दशनका लागि राखिनेछ।
२. गाउँपालिका भित्र आयोजना हुने मेला महोत्सवहरुमा विविध जातीय भेषभुषा, कला साहित्य, संगित लगायतको झाँकी सहित प्रदर्शन गर्ने नीति लिइनेछ।
३. गुठिचौर गाउँपालिका अन्तर्गत वडा नं ३ आ व २०७९।०८० मा लागु भई कार्यान्वयनमा आएको अति विपन्न नागरिकहरुलाई उपलब्ध गराउँदै आएको काजक्रिया खर्च कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ। उक्त कार्यक्रमलाई अन्य वडाहरुमा विस्तार गरिनेछ।
४. भोटे जनजातिले सञ्चालन गर्दै आइरहेको भोटेमेलालाई निरन्तरता दिइनेछ। सोको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ।
५. दलित समुदायको हालको अवस्था, परम्परागत सांस्कृतिक सिप र क्षमता झल्काउने गरि गाउँपालिका स्तरीय भिडियो डकोमेन्ट्री बनाउनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ।
६. स्थानीय संस्कृति अनुरू स्थानीय तहमा उत्पादित वस्तुद्वारा अथिति सम्मान गरिनेछ।

ग. युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. खेलकुदको विकास गर्न विभिन्न खेलहरुका लागि खेलकुद मैदान लगायतका खेल पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मत सम्भार गरिनेछ।
२. खेलकुद क्षेत्रको दृघकालिन विकासका लागि गाउँपालिका स्तरीय रंगशाला निर्माणका लागि विशेष पहल गरिनेछ र पालिका भित्रका उत्कृष्ट खेलाडीहरुलाई सम्मान गरिनेछ।
३. विषयगत खेल पुरस्कार राशीहरु स्थापना तथा दिगो व्यवस्थापन गर्दै जाने नीति लिइनेछ।
४. विभिन्न किसिमका दुर्व्यसनमा परेका युवाहरुलाई निरोधात्मक, प्रवर्द्धनात्मक र उपचारात्मक कार्यक्रमहरु मार्फत दुर्व्यसन मुक्त गराई समाजमा पुनस्थापनाको प्रबन्ध मिलाइनेछ।

५. वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका युवाहरूले आर्जन गरेको ज्ञान र सिप सदुपयोग गर्दै स्वरोजगार र उद्यमशीलता विकासका लागि गाउँपालिकाको स्थानीय आर्थिक विकास योजना अन्तरगत समावेश भएका नवप्रवर्तनशील, लगायतका प्रोत्साहनमुखी कार्यक्रम संग आवद्ध गरिनेछ।
  ६. युवा उद्यमशीलता विकासका कार्यक्रमहरू मार्फत युवालाई “विदेश हैन बिजनेस” भन्ने भावना जागृत तुल्याई स्वरोजगार उन्मुख गराइनेछ।
  ७. युवा बेरोजगारी न्यूनिकरणका लागि सरकारी, गैरसरकारी, सहकारी तथा निजी क्षेत्रको समन्वय र सहकार्यमा सिप तथा उद्यमशील क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
  ८. गाउँपालिका गौरवका रूपमा रहेका खेलकुद प्रतियोगिताहरू आयोजना गर्न सहकार्य र साझेदारी गरिनेछ।
  ९. गाउँपालिका भित्रको उत्कृष्ट खेलाडीहरूलाई प्रोत्साहन स्वरूप सहयोग गरिनेछ।
  १०. गाउँपालिका भित्रका युवायुवतीहरूलाई खेलकुद क्षेत्रमा आकर्षण गर्नका लागि जिल्ला स्तरीय अध्यक्ष कप फुटबल र पालिका भित्र उपाध्यक्षकप भलिबल प्रतियोगिता आयोजना गरिनेछ।
- घ. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम**
१. लैङ्गिक विभेद अन्त्य गर्दै लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ।
  २. महिला, बालबालिका, अल्पसंख्यक, अति गरिब, आदिवासी जनजाति र सामाजिक बहिस्करणमा परेका वर्गको लागि उद्यमशील सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
  ३. गाउँपालिका भित्र महिलाहरूको अधिकारलाई सुनिश्चितता गर्नको लागि द्वन्द्व पिडित र सिमान्तकृत महिलाहरूको सिप विकास तथा सशक्तिकरणको लागि क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
  ४. ऐतिहासिक कालदेखि दलित समुदायले, जीवन निर्वाहको रूपमा अपनाइ आएका परम्परागत पेशालाई दृघजीवी राख्न सिप संरक्षण संग्रहालय स्थापना गरि सञ्चालन गरिनेछ।
  ५. विकासका कार्यक्रमहरूमा टोल विकास संस्थाहरूलाई प्रभावकारी रूपमा सहभागी गराइनेछ र ती संस्थाहरूलाई सघन परिचालन गरिनेछ।
  ६. सुरक्षित गाउँपालिकाको अवधारणालाई सार्थक तुल्याउन साथै लैङ्गिक हिंसालाई न्यूनिकरण गर्नका लागि गाउँपालिका भित्र मदिरा नियन्त्रण अभियान सञ्चालन गरिनेछ।
  ७. गम्भिर प्रकृतिका अपाङ्गता भएका सेवाग्राहीहरूलाई उनीहरूको अवस्थालाई हेरेर घरमै अपाङ्गता परिचयपत्र उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ।
  ८. ज्येष्ठ नागरिक परिचयपत्र गाउँपालिकाबाट नै उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ।
  ९. हिंसा पिडित महिला तथा बालबालिकाको लागि एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र स्थापना गरिनेछ।
  १०. “हिंसा मुक्त गाउँपालिका हाम्रो पहिचान” अभियान संचालन गरी सबै प्रकारका हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनशीलता नीति लिइनेछ। पारिवारिक हिंसाद्वारा पिडितको संरक्षणका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
  ११. गाउँपालिका भित्रका फरक क्षमता भएका र जेष्ठनागरिकहरूको कल्याणका लागि नियमित घुम्ती सेवा सञ्चालन गरिनेछ।

१२. गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
१३. गर्भवती महिलाहरूको लागि आमा सुरक्षा कार्यक्रम र नवजात शिशुको लागि पोषण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
१४. गाउँपालिका तथा वडास्तरीय बाल क्लब संजाललाई प्रभावकारी रूपमा परिचालन गरिनेछ।
१५. बालविकास केन्द्रहरूको भौतिक पूर्वाधार स्तरोन्नति गरिनेछ।
१६. यस आ व भित्र गाउँपालिका अन्तर्गतका अपाङ्गहरूको हकहित तथा संरण र विकासका लागि अपाङ्ग सम्बन्धी नीति तयार गरिनेछ।
१७. बालमैत्री गाउँपालिका घोषणाको लागि प्रत्येक वर्ष एउटा वडालाई बालमैत्री वडा घोषणा गर्दै लिइने कार्यको आ. व. २०८०/८१ बाट शुरुवात गरिनेछ।
१८. गाउँपालिका भित्र रहेका जोखिममा परेका बालबालिकाहरूको समग्र विकासका लागि स्थानीय तहबाट विशेष कार्यक्रम लागु गरिनेछ।
१९. बाल विवाह जस्तो गैह कानुनी कार्यलाई रोक्नक लागि विशेष अभियान सञ्चालन गरिनेछ।
२०. बाल बिवाह मुक्त वडा घोषणाको तयारीका लागि वडा कार्यालयबाट सिफारिस नलिई बिवाह गर्न पाइनेछैन ।
२१. दलित महिला हिंसा युनीकरणका लागि आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ।

ड. स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्यार्थीहरूको नियमित स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
२. बर्थिङ्ग सेन्टर र स्वास्थ्य क्लिनिकहरूको सेवालालाई स्तरोन्नति गर्ने क्रममा प्रयोगशाला सहितको सेवा उपलब्ध गराउने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
३. आर्थिक रूपमा अति विपन्न गाउँपालिकावासीहरूको स्वास्थ्य जाँच र उपचारका लागि निजहरूलाई अस्पताल ल्याउन-लैजान एम्बुलेन्स सेवाको प्रबन्ध गरिनेछ।
४. गुठिचौर गाउँपालिकामा अवस्थित एक मात्र नागरिक आरोग्य केन्द्रलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ।
५. महिलाहरूको स्वास्थ्यलाई मध्य नजर गरी उपाध्यक्षसँग स्वास्थ्य कार्यक्रम लागु गरिनेछ।
६. एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराउँदा वडा नं १ र २ का वासिन्दाहरूलाई बढी प्राथमिकता दिइनेछ।
७. स्वास्थ्य सेवाको पहुँचबाट टाढा रहेका वडा नं १ को चोत्र र वडा नं २ को मुडुरीमा आधारभूत स्वास्थ्य क्लिनिक स्थापना गरिनेछ।
८. अर्गानिक खेतिको विस्तार र तरकारी तथा खाद्यान्नमा विषादीको उचित व्यवस्थापन गर्न विशेष व्यवस्था गरिनेछ।
९. महिला स्वयंसेविकाहरूलाई संचार सेवाको पहुँच उपलब्ध गराइनेछ।
१०. स्वास्थ्य संस्थाहरूको प्रभावकारी सेवा विस्तारका लागि सार्वजनिक संस्था निजी क्षेत्र र गैरसरकारी संस्थाहरूसँग सहकार्यको नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।
११. स्वास्थ्य क्लिनिकहरूले प्रदान गर्ने आधारभूत सेवाहरूको शुल्कलाई नियमन गरिनेछ।
१२. गुठिचौर गाउँपालिका अन्तर्गतका दलित समुदायका परिवारका लागि निःशुल्क स्वास्थ्य बीमा गरिनेछ।

१३. गुठिचौर गाउँपालिका लाई पोषणमैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्नका लागि संघीय सरकारबाट प्राप्त विशेष अनुदानका अतिरिक्त स्थानीय तहबाट समेत थप बजेटको व्यवस्था गरि लागु गरिनेछ।
१४. आधारभूत स्वास्थ्य प्राप्त गर्नु नागरिकको मौलिक अधिकार भएकोले सोको सुनिश्चितता गर्न गाउँपालिकाभित्र घुम्ती स्वास्थ्य शिविरको व्यवस्था गरिनेछ।
१५. गुठिचौर गाउँपालिका अन्तर्गतका सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरूमा एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम लागु गरिनेछ।
१६. गुठिचौर गाउँपालिका अन्तर्गतका विपन्न नागरिकहरूलाई उपलब्ध गराउँदै आएको मुटुरोग, सबै प्रकारका क्यान्सर, मृगौला फेल, मेरोदण्ड भाँचिएका, पार्किन्स, दुर्घटनामा परि ठूलो चोटपटक लागेका व्यक्तिहरूको लागि उपलब्ध गराउँदै आएको औषधी उपचार खर्च कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
१७. पोषण मैत्री गाउँपालिका घोषणाको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ।
१८. संघीय सरकारको विशेष अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालित हुने क्रियाकलापहरूमा लछितवर्ग छनौट गर्नका लागि स्थानीय तहले आफ्नो कार्यविधि बनाएर कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेछ।
१९. गुठिचौर गाउँपालिकाको गाउँपालिका स्तरीय पोषण पाश्र्वचित्र तथा स्थिति पत्र तयार गरिनेछ।
२०. बहुक्षेत्रीय पोषण योजनाले तोके अनुसार गाउँपालिका र वडा स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको संस्थागत क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ।

२. आर्थिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

- २.१ स्थानीय आर्थिक विकासलाई योजनावद्ध रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । यस अन्तर्गत स्थानीय प्रतिस्पर्धी वस्तु वा सेवाको सहभागितामूलक पहिचान गरी ती वस्तु वा सेवाहरूको समग्र मुल्य श्रृङ्खला (उत्पादन देखि बजारीकरण सम्म) मा गाउँपालिका, निजीक्षेत्र, र सहकारी (समुदाय) समेतको सहकार्यमा स्थानीय आर्थिक विकासका योजना अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछन ।
- २.२ रैथानेवाली संरक्षण तथा बजारीकरणका लागि कार्य गर्ने सहकारी तथा समूहहरूलाई ढुवानीमा अनुदान दिइनेछ।
- २.३ स्थानीय स्तरमा उत्पादित बहुमूल्या वस्तु तथा अर्गानी खाद्य परिकारहरू सम्बन्धी राष्ट्रीय अन्तर्राष्ट्रीय क्षेत्रमा प्रचार प्रसार गर्नका लागि गाउँपालिका स्तरमा एउटा कोशेली घर स्थापना गरिनेछ।

क. उद्योग तथा पर्यटन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. औधोगिक तथा ब्यावसायिक विकासका लागि गाउँपालिका उद्योग वाणिज्य संघ सँग साझेदारीको नीति लिइनेछ। औधोगिक प्रदर्शनी स्थलको सम्भाव्यता अध्ययन गरी निर्माण कार्य अगाडी बढाइनेछ।
२. गाउँपालिका अन्तर्गत उत्पादन हुने स्याउलाई मध्यनजर गरी पालिका स्तरीय स्याउ प्रशोधन केन्द्र स्थापनका लागि संघीय सरकार र प्रदेश सरकार सँग आवश्यक पहल गरिनेछ।
३. लगानीमैत्री नीति तथा औधोगिक पूर्वाधार सुदृढीकरण गर्दै उद्योग तथा पर्यटनको विकासको नीति निइनेछ।
४. पर्यटन क्षेत्रको दृघकालिन विकासका लागि पालिका स्तरको पर्यटन बोर्ड गठन गरिनेछ।

५. पर्यटकीय सडक निर्माण गर्नका लागि संभावित जंगल पर्ने क्षेत्रमा सडक विस्तार गर्नुभन्दा पूर्व DPR सहित वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन, प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण र संक्षिप्त वातावरणीय परीक्षण गरिनेछ।
६. गुठिचौरगाउँपालिका भित्र पर्यटकीय सम्भावना भएको ठाउँमा पर्यटन प्रवर्द्धन गर्नका लागि होम स्टे सञ्चालनमा जोड दिइनेछ।
७. पर्यटन मार्फत आर्थिक समृद्धि हासिल गर्न गाउँपालिकाको पर्यटन गुरुयोजना बनाइ सोही आधारमा पर्यटन पूर्वाधार विस्तार र पर्यटन विकासका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
८. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका पर्यटकीय स्थलहरू जोड्न पर्यटकीय सडक संजाल कार्यान्वयन प्रारम्भ गरिनेछ।
९. विभिन्न जातजातिको जातजातिपरम्परागत पर्व, संस्कार र संस्कृतिहरूको प्रवर्द्धन गरिनेछ।
१०. गाउँपालिकाको प्रवेशद्वारमा डिजिटल डिस्प्ले बोर्ड र उपयुक्त स्थानमा डिजिटल नागरिक वडा पत्र राखिनेछ।
११. गाउँपालिका भित्रका पर्यटकीय स्थलहरूको प्रचार प्रसारका लागि डकुमेन्ट्री प्रसारण र त्रेशर हरूको वितरण गरिनेछ।
१२. अन्तर गाउँपालिका सम्बन्ध प्रवर्द्धन गर्दै अन्य स्थानीय तहहरूका असल अभ्यासलाई अनुसरण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न थप राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गाउँपालिकाहरूसँग भगिनी सम्बन्ध विस्तार गरिनेछ।
१३. यस गुठिचौर गाउँपालिकाको वडा नं ३ स्थित सानो गुठिचौर भन्ने ठाउँमा संघीय सरकारबाट एक स्थानीय तह एक औद्योगिकग्राम स्थापना गर्ने नीति बमोजिम स्थापना हुन लागेको औद्योगिक क्षेत्र स्थापनाका लागि आवश्यक बजेटो व्यवस्था गरिनेछ।
१४. गुठिचौर गाउँपालिका वडा नं ४ र ५ लाई जनसंख्या, भौगोलिक अवस्थ, सांस्कृतिक तथा समाजिक विशिष्टता, सेवा सुविधाको वितरणको अवस्था र विद्यमान भौतिक पूर्वाधारको अवस्था हेरी हालको वडा नं ४ लाई वडा नं ४ र ५ र हालको वडा नं ५ लाई वडा नं ६ र ७ कायम गरि विभाजन वडा विभाजनका लागि संघीय सरकार र प्रदेश सरकारमा पठाउने व्यवस्था मिलाइनेछ।

ख. कृषि तथा पशुपंक्षी सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. गुठिचौर गाउँपालिकाको वडा नं १ लाई चौरी र भेडा बाखा तथा ओखर पकेट क्षेत्र, वडा नं २ लाई भेडा बाखा र सिमी, आलु र फापर पकेट क्षेत्र, वडा नं ३ लाई भेडा बाखा तथा उच्च घनत्व जातको स्याउ पकेट क्षेत्र, वडा नं ४ लाई दुध पकेट क्षेत्र र वडा नं ५ लाई उच्च घनत्व जातको स्याउ पकेट क्षेत्र घोषणा गरी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
२. रैथाने बालीहरूको विउ संरक्षण, खेती विस्तार र बजारीकरणको लागि विशेष प्रबन्ध मिलाइनेछ।
३. गुठिचौर गाउँपालिका अन्तर्गतको वडा नं ३, ४ र ५ मा उत्पादित काली मासी धानको उत्पादनलाई वृद्धि गर्न तथा प्रोत्साहन गर्न रोपाइ महोत्सव गरिनेछ।

४. स्थानीय कृषकहरूद्वारा उत्पादित बस्तुहरूको विक्री वितरणको लागि हाट बजारको स्थापना गरिनेछ।
  ५. गाउँपालिका अन्तर्गत उत्पादन हुने रैथाने बालीहरूको संरक्षण गर्नका लागि खेतीयोग्य क्षेत्रमा घेरावार गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
  ६. कृषकहरूले चौपायहरूमा गरेको लगानीलाई सुरक्षित गर्न र कृषकहरूलाई व्यवसायिक पशुपन्छिपालनमा आकर्षण गर्न विभिन्न समयमा फैलिन सक्ने पशुजन्य तथा कृषिजन्य महामारी रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
  ७. कृषकहरूले पालन गरेका चौपायहरूको नस्ल सुधार गर्न कृत्रिम गर्भाधान र पशु आहारा व्यवस्थापनलाई प्रोत्सान गरिनेछ।
  ८. "श्रमिक किसान हाम्रा महान, उत्पादनलाई प्रोत्साहन" कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ।
  ९. कर्णाली प्रदेशले अवलम्बन गरेको प्राङ्गारिक प्रदेश घोषणा गर्ने नीतिलाई कार्यान्वयन गर्न यस गाउँपालिका अन्तर्गतका खेत तथा करेसाबारीहरूमा प्रयोग हुने व्यूटाकुलर विषादी पूर्णरूपमा निषेधित गरिनेछ।
  १०. तत्काल कुहिने कृषि उत्पादनहरूको व्यवस्थापनका लागि कृषि प्रसोदन केन्द्र स्थापनका लागि पहल गरिनेछ।
  ११. कृषकहरूको सहायताका लागि आवश्यक कृषि एम्बुलेन्सको लागि संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिनेछ।
  १२. हाल देशभरीमा तिब्र रूपमा फैलिएको पशुजन्य महामारी लम्पि स्किन रोगको रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था तथा जनशक्ति परिचालन गरिनेछ।
  १३. स्थानीय रैथानेबाली संरक्षणका लागि यस गाउँपालिकाले आ. व. २०७९।०८० देखि कार्यान्वयनमा ल्याएको नरालो व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमलाई आगामी आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ मा पनि निरन्तरता दिइनेछ।
- ग. सहकारी सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम**
१. सहकारी संस्थाहरूको संस्थागत सुशासन प्रवर्द्धन गर्दै निच्छेपकर्ताहरूको हित संरक्षणका लागि अनुगमनलाई प्रभावकारी तुल्याइनेछ।
  २. सहकारी तथा समूहहरूको व्यावसायिक क्षमता विकासका लागि आवश्यकताका आधारमा क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
  ३. गाउँपालिका भित्र स्थापना हुने कृषि समूह निजी फर्म र सहकारीहरूको दर्ता तथा कार्य क्षेत्र अनुमति जस्ता विषयहरूलाई व्यवस्थित ढंगले अघि बढाइनेछ।
  ४. गाउँपालिका स्तरीय उत्पादन वृद्धिका लागि सामुहिक खेतीलाई प्रोत्साहन दिइनेछ।
  ५. गाउँपालिका अन्तर्गतका समूह सहकारीहरूमध्ये उत्कृष्ट समूह तथा सहकारीलाई वार्षिक रूपमा पुरस्कृत गरिनेछ।
- ३. सूचना तथा संचार सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम**
१. गाउँपालिकालाई सूचना प्रविधि मैत्री स्थानीय तहको रूपमा विकास गर्न आवश्यक पूर्वाधारहरूको विकास गरिनेछ।

२. गाउँपालिकाबाट प्रवाह गरिने सेवालाई सेवाग्राही मैत्री बनाउन डिजिटल नागरिक वडापत्र र गाउँपालिकाबाट दिइने सेवालाई अनलाइन प्रणालीमा लैजाने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
  ३. विज्ञापन तथा सूचनामा स्थानीय संचार संस्थाहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ।
  ४. नागरिकहरूको सूचनाको हकको सम्मान गर्दै गाउँपालिकालाई सूचनामैत्री बनाइनेछ।
  ५. गुठिचौर गाउँपालिका अन्तर्गत वडा नं १ र २ मा सञ्चार सेवाको पहुँच विस्ता गर्नका लागि मौजुदा मोबाइल टावरहरूको स्तर वृद्धि गर्न पहल गरिनेछ।
  ६. गुठिचौर गाउँपालिकाका नागरिकहरूलाई सूचनाको पहुँच वृद्धि गर्नका लागि हाल सञ्चालनमा रहेक गुठिचौर एफ् एम् को दिगोपना सुनिश्चितता गर्न सम्बन्धित निकायसँग आवश्यक समन्वय तथा पहल गरिनेछ।
४. न्याय, कानून तथा मानव अधिकार प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम
१. न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र भित्रका विवादहरूको शीघ्र निरूपण गरी प्रभावकारी न्याय सम्पादन गर्न आवश्यक नीति तथा कानूनहरूको प्रबन्ध मिलाइनेछ।
  २. न्यायिक समितिका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र मेलमिलापकर्ताहरूको विषयगत ज्ञान र क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरिनेछ।
  ३. वडा स्तरीय मेलमिलाप समितिलाई क्रियासिल बनाउन आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ।
  ४. न्यायिस समितिबाट सम्पादन गरिने कार्यहरूलाई छिटो, छरितो, प्रभावकारी र गुणस्तरयुक्त बनाउनका लागि गाउँपालिकाको न्यायिक समितिलाई क्रियासिल बनाइनेछ।
  ५. गाउँपालिकाको न्यायिक समितिबाट प्रवाह हुने सेवालाई प्रभावकारी र गुणस्तरीय बनाउनका लागि इजलास स्थापना र व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ।
  ६. गाउँपालिकाको न्यायिक समिति र वडास्तरीय मेलमिलाप समितिबाट सम्पादन हुने कार्यहरूको मासिक प्रतिवेदन गाउँ कार्यपालिकामा प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ।
  ७. नेपालको २०६२।६३ ऐतिहासिक जानआन्दोलन र जनयुद्धमा घाइते, बेपत्ता र सहिद परिवारहरूको सम्मानका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
५. सुशासनसार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम ,
१. गाउँपालिका भित्रका नागरिकहरूको गुनासो तथा सेवा सम्बन्धी जिज्ञासा सुन्ने सम्पूर्ण सार्वजनिक स्थलहरूमा गुनासो पेटिका अनिवार्य राख्नुपर्ने नीति लिइनेछ।
  २. प्रत्येक महिनाको आय/व्ययको मास्केवारी गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयको सूचनापाटि तथा वेबसाइटमा प्रकाशित गरिनेछ।
  ३. देशको समग्र आर्थिक मन्दिलाई ध्यानमा राखी गाउँपालिकाको चालु खर्च घटाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
  ४. गाउँपालिका कार्यालयको मानव संशाधन पर्याप्त नभएक क्षेत्रमा सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूलाई सहजकर्ता वा विशेषज्ञको रूपमा प्रयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
  ५. जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूको सीप तथा क्षमता अभिवृद्धिको लागि आवश्यक तालिम, गोष्ठी तथा अध्ययन अवलोकन भ्रमण कार्यक्रमलाई परिणाममुखी बनाइनेछ।
  ६. गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सम्पूर्ण सेवा र विकास निर्माणमा हुनसक्ने भ्रष्टाचार, अपारदर्शिता तथा ढिलासुस्तीमा शुन्य सहनशीलताको नीति अख्तियार गरिनेछ। सो कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन

- प्रत्येक वडा कार्यालयहरू र सार्वजनिक स्थानहरूमा गाउँपालिकाको तर्फबाट सुझाव पेटिकाहरू राखिने छ ।
७. गुठिचौर गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूको मनोबल उच्च राख्न र निजहरूबाट प्रवाह हुने सेवा प्रवाहलाई अझै प्रभावकारी र उपलब्धी मूलक बनाउन यस गाउँपालिकाको राजश्व बाँडफाँड शिर्षकबाट तलबभत्ता प्राप्त गर्ने स्थायी कर्मचारीहरूको लागि निश्चित रकम मासिक रूपमा प्रोत्साहन भत्ता वापत उपलब्ध गराइनेछ ।
  ८. गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने योजना, लेखा, राजश्व र जिन्स शाखा लगायत सबै सेवाहरूमा सफ्टवेयरहरू प्रयोग गरी सेवा प्रवाहलाई छिटोछरितो र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
  ९. प्रशासन संयन्त्रको उत्प्रेरणाको प्रवर्धनका लागि संघ र प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराउने सेवा र सुविधाको परिपुरकका रूपमा खाजा भत्ता र अन्य सुविधा प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ ।
  १०. आधारभुत वस्तु तथा सेवाको सहज आपूर्ति र गुणस्तर कायम गर्न सम्बद्ध निकायको उपस्थितिमा नियमित रूपमा बजार अनुगमन गर्ने र यस्तो अनुगमनमा उपभोक्ताहरूलाई समेत संलग्न गराइनेछ ।
  ११. गाउँपालिका भित्रका सार्वजनिक तथा सरकारी जग्गाहरूको मिहिन ढंगले खोज तथा अध्ययन गरी अभिलेख राखी त्यस्ता जग्गाहरूको संरक्षण गरिनेछ ।
  १२. गुठिचौर गाउँपालिका वडा नं १ र २ का वडा अध्यक्ष, कार्यपालिका सदस्यहरू, वडा सदस्यहरू, न्यायिक समितिका सदस्यहरू गाउँपालिकाले आयोजना गर्ने विभिन्न बैठक तथा कार्यक्रममा सहभागी हुन आउँदा निजहरूको हुने खर्चलाई मध्यनजर गरी निजहरूको लागि खाना र खाजा वापत कार्यक्रममा सहभागी भत्ता बाहेक थप रु १५०० अक्षरुपी एक हजार पाँच सय उपलब्ध गराइनेछ ।
  १३. विपन्न र न्यून आय भएका घर परिवार पहिचान गरी रोजगारी सृजना गरिने तथा स्वरोजगारका कार्यक्रमहरूमा संलग्न गराइनेछ ।
  १४. सार्वजनिक खर्चलाई वैज्ञानिक अनुमान योग्य र नतिजामुखि तुल्याउन मध्यकालिन खर्च संरचना (MTEF) पद्धति प्रयोगमा ल्याइने छ ।
  १५. गाउँपालिका अन्तर्गत करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूको करार सेवा निरन्तरता निजहरूको कार्य सम्पादन मूल्यांकन तथा गाउँपालिकाको आवश्यकताको आधारमा गरिनेछ ।
  १६. संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र अन्य स्थानीय तहहरूसँग आपसी सहकार्य र समन्वयको लागि अन्तर समन्वय तथा सहकार्य नीति तर्जुमा गरिनेछ ।
  १७. सेवाग्राहीहरूलाई मुस्कान सहितको सेवा प्रदान गर्ने नीति अख्तियार गरिनेछ ।
  १८. सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी र गुणस्तरीय बनाउनका लागि आगामी आर्थिक वर्षदेखि गाउँपालिका र वडापालिकाहरूमा डिजिटल हाजिरीको व्यवस्था गरी कर्मचारीहरूको नियमितता सुनिश्चित गरिनेछ ।
  १९. स्थानीय तहमा लोक सेवा आयोगबाट सिफारिस भई आएका कर्मचारीहरूको सेवा अवधि पूरा भई अवकास हुँदा प्राप्त गर्ने रकमको सम्बन्धमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ को उपदफा २ र निवृत्त भरण कोष सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७५ दफा १० को उपदफा १ मा भएको व्यवस्था बमोजिम यस गुठिचौर गाउँपालिकामा कार्यरत

कर्मचारीहरूको लागि आवश्यक योगदानमा आधारित निवृत्त भरणका लागि आवश्यक रकमको व्यवस्था गरिनेछ।

६. वन, वातावरण, जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

क. खानेपानी तथा सरसफाई

१. जनताको स्वच्छ खानेपानी खानपाउने अधिकारको सुनिश्चित गर्न सञ्चालनमा रहेका खानेपानीका योजनाहरूको मर्मत संभार गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
२. जलाधार संरक्षण कार्यक्रम संचालन गरी गाउँपालिका भित्र रहेका भूमिगत पानीका मूलहरू, जलाधार र सिमसार क्षेत्रहरूको संरक्षण एवं प्रवर्द्धन गर्दै ती श्रोतहरूबाट खानेपानी आपूर्तिको प्रबन्ध मिलाइनेछ।
३. सार्वजनिक स्थलहरूमा सबै सरोकारवालाहरूको उपस्थितिमा महिनामा एक दिन सार्वजनिक स्थल सरसफाई अभियान सञ्चालन गरिनेछ।
४. सडक किनारा र सार्वजनिक स्थानहरूलाई हरियाली र सुन्दर तथा सफा राख्ने कार्यको शुरुवात गरिनेछ।
५. टोल विकास संस्था र सामाजिक संघ संस्थाहरूसँग फोहोर संकलन तथा व्यवस्थापन कार्यमा सहकार्यको नीति लिइनेछ।
६. अस्पताल जन्य फोहोरलाई व्यवस्थित तुल्याउन सम्बन्धित निकायहरूलाई पूर्ण रूपमा जिम्मेवार बनाइनेछ। जथाभावी फोहोर फाल्ने र फोहोर गर्ने व्यक्तिलाई जरिवाना तथा दण्ड सजाय गर्ने नीति लिइनेछ।
७. प्लाष्टिक जन्य फोहोर नियन्त्रण तथा न्यूनिकरण गर्न प्लाष्टिक झोलाहरूको प्रयोगलाई निरुत्साहित गरिनेछ।
८. गाउँपालिका क्षेत्र र अन्य सार्वजनिक स्थलहरूलाई हराभरा बनाउन वृक्षरोपण कार्य गरिनेछ।
९. गाउँपालिका अन्तर्गतका सामुदायिक र राष्ट्रीय वनको संरक्षणको नीति अवलम्बन गरिनेछ। र सामुदायिक वनहरूको लागि क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरि राजश्वको दायरामा ल्याइनेछ।

ख. वातावरण, जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन

१. जलवायु परिवर्तनको प्रतिकूल प्रभावहरूलाई अनुकूलन गर्न गाउँपालिकाको क्षमता वढाउने साथै खाद्य उत्पादनलाई प्रतिकूल असर नपर्ने किसिमले जलवायु उत्थानशीलता वृद्धि गर्ने । न्यून हरित ग्यास उत्सर्जनलाई विकास गर्न प्रेरित गर्ने र सो सम्बन्धी अनुभव आदान प्रदान गरी गाउँपालिकाको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ।
२. पूर्वाधार आयोजनाहरूको कार्यान्वयन गर्दा त्यस्ता आयोजनाहरूले वातावरणमा पार्ने असर न्यूनिकरणको लागि प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण (IEE) र वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (EIA) अध्ययन गरिनेछ।
३. खाली जग्गामा वृक्षारोपण, हरियाली प्रवर्द्धन तथा वनको संरक्षण र हैसियतमा सुधार गरी जल, जमीन तथा वातावरणको संरक्षण र जीविकोपार्जनको अवसरमा वृद्धि गरिनेछ।
४. पोखरी संरक्षण, पहिरो तथा गल्लि नियन्त्रण, विकासका पूर्वाधारको संरक्षण र नदि नियन्त्रण गरी जल, जमिन तथा जलाधारको संरक्षण तथा उत्पादनमा वृद्धि गरिनेछ।

५. विपद जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा गरी सो अनुसार विपद पुर्व तयारी, विपद न्यूनीकरण, प्रतिकार्य र पुनर्स्थापनाको कार्यलाई ब्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
६. ढुंगा गिट्टि बालुवा जस्ता नदीजन्य पदार्थ र अन्य प्राकृतिक श्रोतहरुको अनाधिकृत एवं अवैज्ञानिक दोहनलाई नियन्त्रण गरिनेछ ।
७. सार्वजनिक स्थलको फोहोर व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कार्यहरु गरिनेछ ।
८. विपद जोखिम व्यवस्थापन कोषमा रकम अभिवृद्धि गर्दै प्रभावकारी श्रोत परिचालन गरिनेछ ।
९. विपद सम्बन्धी सम्भावित जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्नका लागि यस गुठिचौर गाउँपालिका अन्तर्गतका वडा नं १ देखि ५ सम्मका वडाभित्रका घरहरुको सुरक्षित घर विमाको लागि सम्बन्धित वडाबाट बजेट भार पर्ने गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१०. प्राकृतिक प्रकोप तथा विपद्बाट भएको क्षतिको आधारमा यस गुठिचौर गाउँपालिका अन्तर्गतका पिडित व्यक्तिहरुलाई आवश्यक राहात उपलब्ध गराइनेछ ।
११. गुठिचौर गाउँपालिका क्षेत्र अन्तर्गत विभिन्न विपदजन्य घटनामा भएको क्षतिको एकीन गरि पिडिलाई राहात उपलब्ध बनाउ विपद् राहात मापदण्ड बनाइ कार्यान्वयन गरिनेछ ।

आदरणीय सभा अध्यक्षज्यू,

सभाका सदस्यज्यूहरु,

७. भौतिक पूर्वाधार विकास (वस्ति विकास, आवास तथा पूर्वाधार) सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. आवधिक योजना, आवास योजना, र वस्ति विकास योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२. पूर्वाधार निर्माणका आयोजनाहरु संचालन गर्दा लागत-लाभ विश्लेषणका आधारमा उच्च नतिजा एवं प्रतिफल दिने, समतामुलक विकासको आधारको रुपमा रहने, पिछडिएका र कम विकसित क्षेत्रलाई मूल प्रवाहिकरणमा ल्याउन सहयोग गर्ने आयोजनाहरु पहिचान गरी “आयोजना बैंक” तयार गरिने छ । सो बैंकमा समाविष्ट आयोजनाहरुमा मात्र बजेट विनियोजन गर्ने नीति लिइनेछ ।
३. गाउँपालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालय र स्वास्थ्य संस्थाहरुको भवन निर्माणमा लागि आवश्यक जग्गा प्राप्ति र भवन निर्माणका लागि बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
४. गुठिचौर गाउँपालिकामा अवस्थित सहिद पार्कलाई व्यवस्थित गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
५. **गाउँपालिकाको विकासमा** रूपान्तरणकारी परिवर्तन ल्याउन सक्ने केहि ठुला आयोजनाहरु पहिचान गरी गाउँपालिका गौरव आयोजनाका रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ र त्यस्ता आयोजनामा श्रोतको अभाव हुन दिइने छैन ।
६. विगत देखिका निर्माणाधिन तथा अधुरा योजनाहरुलाई सम्पन्न गर्न क्रमागत रुपमा बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
७. गाउँपालिका अन्तर्गत निर्माण हुने व्यक्तिगत तथा सार्वजनिक भवन निर्माणका लागि घर जग्गा नक्सा पास प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याउन कार्यविधि बनाइ लागु गरिनेछ ।

८. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र बन्ने संस्थागत सार्वजनिक तथा व्यापारिक भवनहरूमा पार्किङ्ग स्थलको व्यवस्था अनिवार्य गर्नु पर्ने नीति लिइनेछ। आवासीय भवनमा “एक घर-एक विरुवा” नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ।
  ९. गाउँपालिका भित्र भु-उपयोग नीति लागु गर्दै जाने नीति लिइनेछ।
  १०. गाउँपालिका स्वामित्वमा रहेको भौतिक संरचनाहरूको आवधिक रूपमा मर्मत सम्भार कार्य सम्पन्न गरिनेछ।
  ११. “एक बडा-एक पार्क” निर्माण नीति अवलम्बन गरिनेछ।
  १२. पूर्वाधारका योजनाको निर्माण तथा सञ्चालनमा निजीक्षेत्र संगको साझेदारीका लागि विभिन्न आयोजना तयार गरि कार्यान्वयन गरिनेछ।
  १३. सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को परिच्छेद ९ को नियम ९७ को उपनियम ९ मा उल्लेख भए बमोजिम उपभोक्ताद्वारा सञ्चालन हुने निर्माणका योजनाहरूमा जटिलता देखिएमा साथै अवरोध सृजना भई निर्माण कार्यमा जटिलता आएमा हेब्लि मेसिन प्रयोग गर्नु पर्ने अवस्था सृजना भएमा प्राविधिक परामर्श र प्राविधिक शाखाको सिफारिस तथा प्रतिवेदनका आधारमा हेभी मेसिन प्रयोग गर्न सकिनेछ।
  १४. गाउँपालिका अन्तर्गत उत्पादित साना लघु जलविद्युत आयोजनाहरू एकीकृत गरी पालिका स्तरीय विद्युत विकास समिति गठन गरि कार्यान्वयन गरिनेछ।
- द. राजस्व तथा आन्तरिक स्रोत परिचालन नीति तथा कार्यक्रम**
१. आन्तरिक आय व्यवस्थापन, प्राकृतिक स्रोत बिक्रि सम्बन्धी ऐन तथा नियमावली तर्जुमा गरी राजस्व परिचालनलाई थप व्यवस्थित तुल्याइनेछ।
  २. आन्तरिक आय स्रोतहरूको सम्भाव्यता अध्ययन, राजश्व बाँडफाँड, अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण, तथा गैससको स्रोत परिचालनको लागि स्थानीय सरोकारवाला, प्रदेश सरकार, नेपाल सरकारका निकाय तथा गैसस र विकास साझेदार संग परामर्श, समन्वय, र साझेदारी गरिनेछ।
  ३. गाउँपालिकामा रहेका स्रोत साधनहरूको उपयोग गरि राजश्व वृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
  ४. करको दर सम्भव भएसम्म न्यूनतम गर्दै करको दायरा विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ। प्रगतिशिल कर प्रणाली अवलम्बन गरी नागरिकहरू बिच रहेको असमानता न्यूनिकरण गर्दै लगिनेछ।
  ५. गाउँपालिकाको आन्तरिक राजस्व अभिवृद्धिका लागि करका नयाँ सम्भाव्य क्षेत्रहरू पहिचान गरिनेछ।
  ६. वडा कार्यालयहरूसँग समन्वय गरी घर बहाल करमा रहेको चुहावट नियन्त्रण गर्न घरधनी र वहालमा रहनेहरूको अभिलेख अध्यावधिक राख्ने प्रणाली विकास गरिनेछ।
  ७. ढुंगा, गिट्टी बालुवा जस्ता नदीजन्य पदार्थको ठेक्का व्यवस्थापनमा संघीय वन सम्बन्धी कानूनका कारण उत्पन्न जटिलतालाई दृष्टिगत गरी वैकल्पिक पद्धतिको रूपमा गाउँपालिकाबाटै इजाजत प्रदान गरि वा गाउँपालिकाले ठेक्का प्रक्रियाबाट उत्खनन गर्न स्थानीय कार्यविधि स्वीकृत गरि बिक्री गर्ने नीति लिइनेछ।

८. करदाताहरूलाई आफुले तिर्नु पर्ने मोटामोटी कर दायित्व र कर तिर्ने समयसीमा समयमै जानकारी दिन निजहरूको सेल नम्बरमा विद्युतिय प्रणालीद्वारा सन्देश प्रावहित गर्ने नीति लिइनेछ।
९. करदाताहरूको अभिलेख व्यवस्थापन सुदृढ गर्दै उत्कृष्ट करदाताहरूलाई पुरस्कृत तथा सम्मानित गर्ने नीति लिइनेछ।
१०. कर प्रशासनलाई सूचना प्रविधिमैत्री एवं करदातामैत्री तुल्याउदै लगिनेछ।
११. करदाताको कर लगतलाई ब्यवस्थित, पारदर्शी र प्रभावकारी रूपमा उपयोग गर्न, करदातालाई कर सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्न डिजीटल कर प्रणाली लागु गरिनेछ ।

अन्त्यमा गाउँपालिकाको विकसमा योगदान गर्ने राजनीतिक दल, राष्ट्रसेवक, श्रमिक, निजी, सहकारी र सामुदायिक क्षेत्र, नागरिक समाज, सञ्चारजगत् लगायत सम्पूर्ण दिदिबहिनी तथा दाजुभाईहरूलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु। गुठिचौर गाउँपालिकाको विकासमा सहयोग पुऱ्याउने संघीर सरकार, प्रदेश सरकार, छिमेकि पालिकाहरू, विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरू, विकास साझेदारहरू सबैमा हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु।

धन्यवाद